

ออร์แกเนลล์ที่ไม่มีเยื่อหุ้มรอบ

(non membrane bounded organelle)

หน้าที่

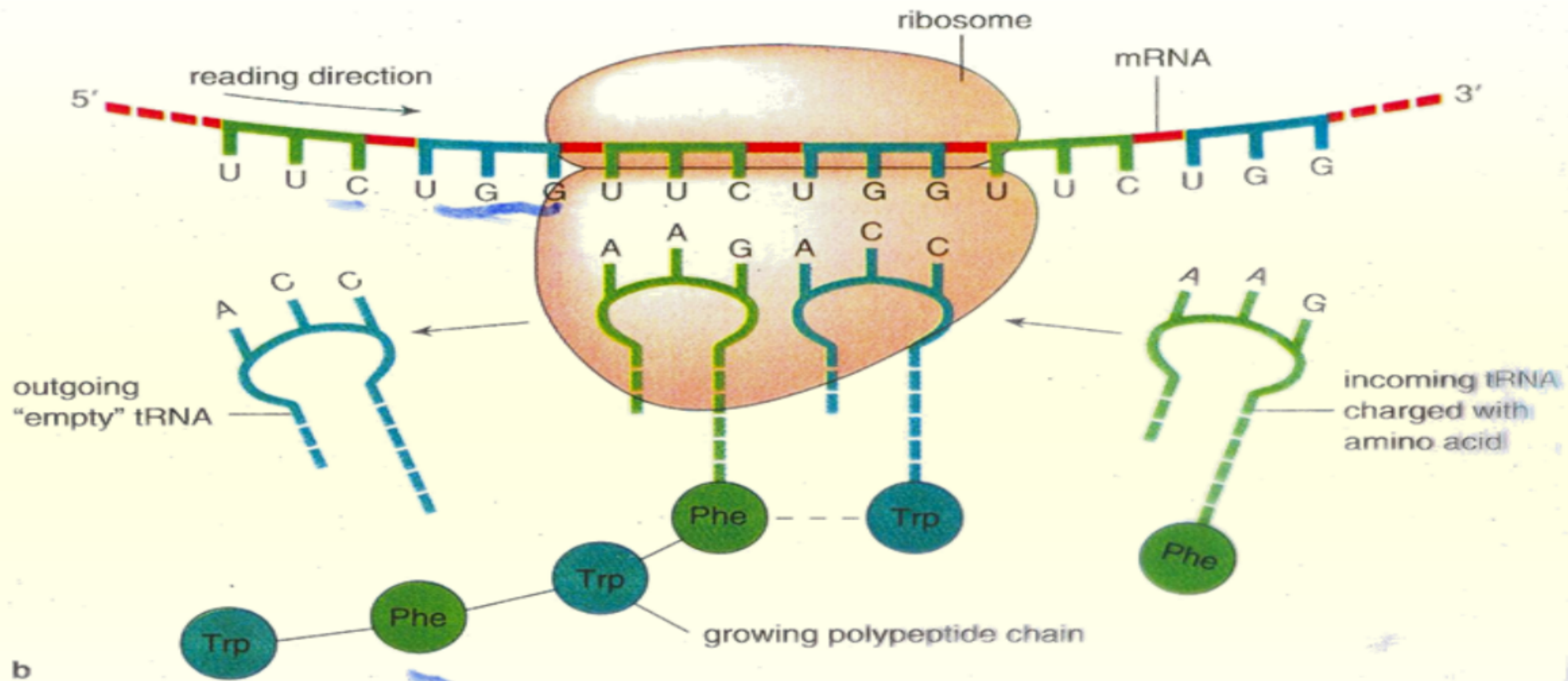
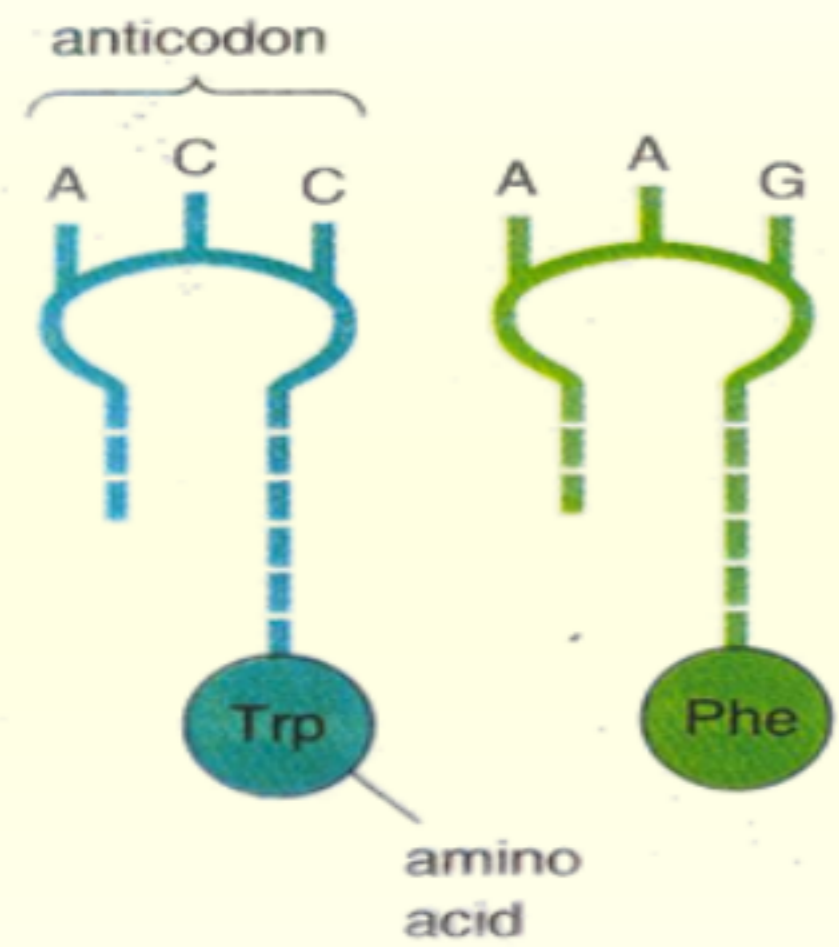
ออร์แกเนลล์

1. ไรโบโซม
(ribosome)

- เป็นออร์แกเนลล์ที่มีขนาดเล็กที่สุด ✓

- สร้างโปรตีนโดยพบอยู่ในโครงสร้างต่อไปนี้

1. ลอยเป็นอิสระในไซโทพลาซึม สร้างโปรตีน ไวใช้ในเซลล์
เอง เช่น พบในเซลล์กล้ามเนื้อ Active Myosin
2. เกาะอยู่ที่ผิวนอกของ ER กลายเป็น RER ทำหน้าที่สร้าง
โปรตีนส่งไปใช้นอกเซลล์ สร้าง Protein 5-10%
3. เกาะอยู่ที่เยื่อหุ้มนิวเคลียส
4. บรรจุอยู่ในไมโทคอนเดรียและคลอโรพลาสต์

ออร์แกเนลล์

หน้าที่

2. เซนทริโอล (Centriole)

- พบในเฉพาะเซลล์สัตว์
- ประกอบด้วยฉากหลอดโปรตีนไมโครทิวบูล (microtubule) จัดเรียงตัวเป็นสูตรรหัส 9 + 0 (nine triplets)

1. เกี่ยวข้องกับการให้กำเนิดซีเลีย และแฟลกเจลลัม โดยโครงสร้างทั้งสองนี้ประกอบด้วยหลอดไมโครทิวบูลจัดเรียงตัวเป็น 9 + 2

2. เปลี่ยนแปลงไปเป็นเบซัลบอดี (basal body) ซึ่งอยู่ที่ฐานของแต่ละซีเลียและแฟลกเจลลัมเพื่อควบคุมการโบกพัด โดยเบซัลบอดีมีโครงสร้างเหมือนเซนทริโอล

3. ให้กำเนิดไมโทติกสปินดิล (mitotic spindle) ไปเกาะที่ปมไคนेटอคอร์ของโครโมโซม เพื่อแยกโครโมโซมออกจากกัน ดังนั้นรอบ ๆ เซนทริโอลจะมีไมโทติกสปินดิลมากมาย เรียก แอสเทอร์ (Aster)

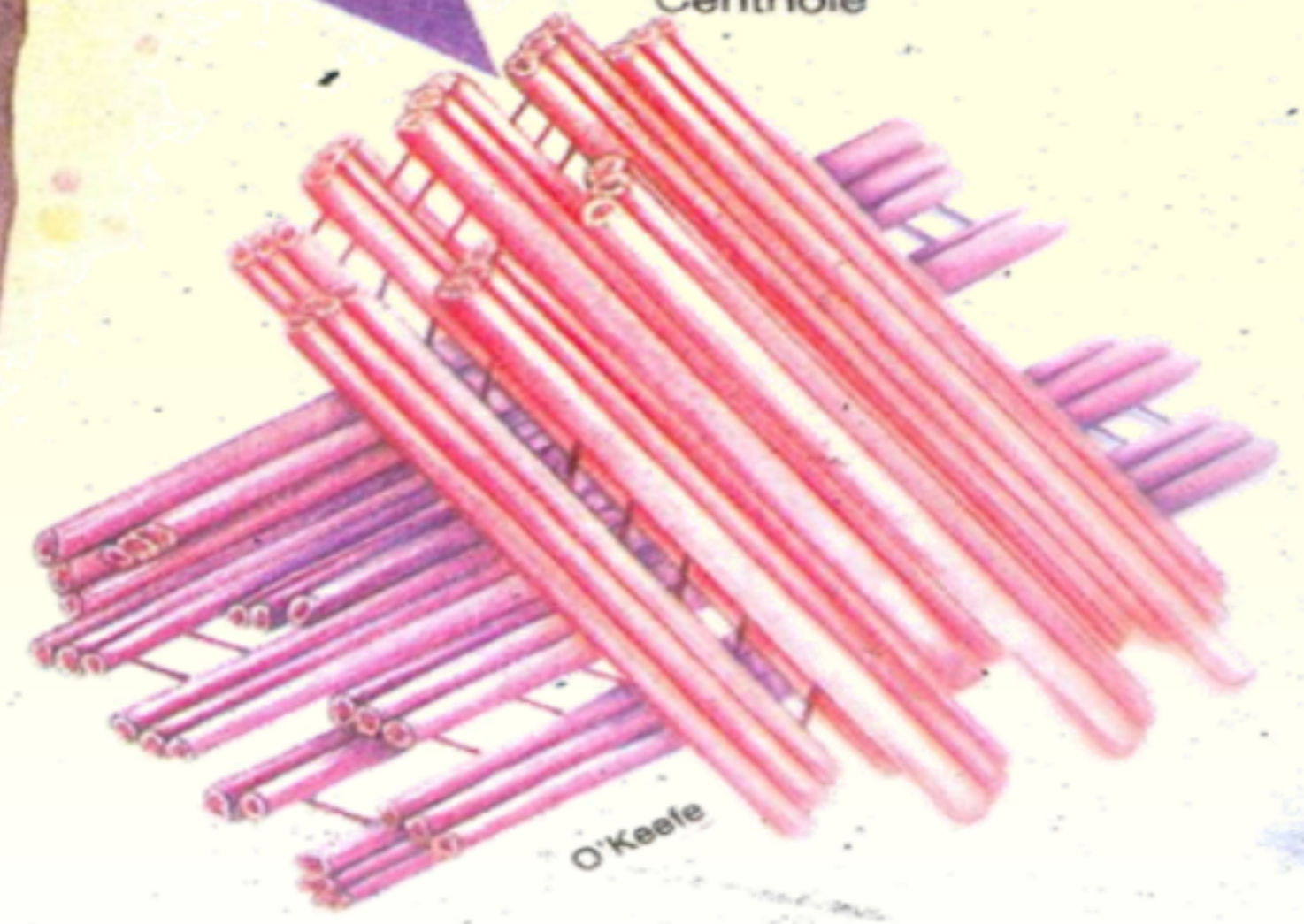
- มี 2 จุดในเซลล์ปกติ

- มี 2 จุด เมื่อ 9:11 12:12 :: สหภาพ duplication หรือได้

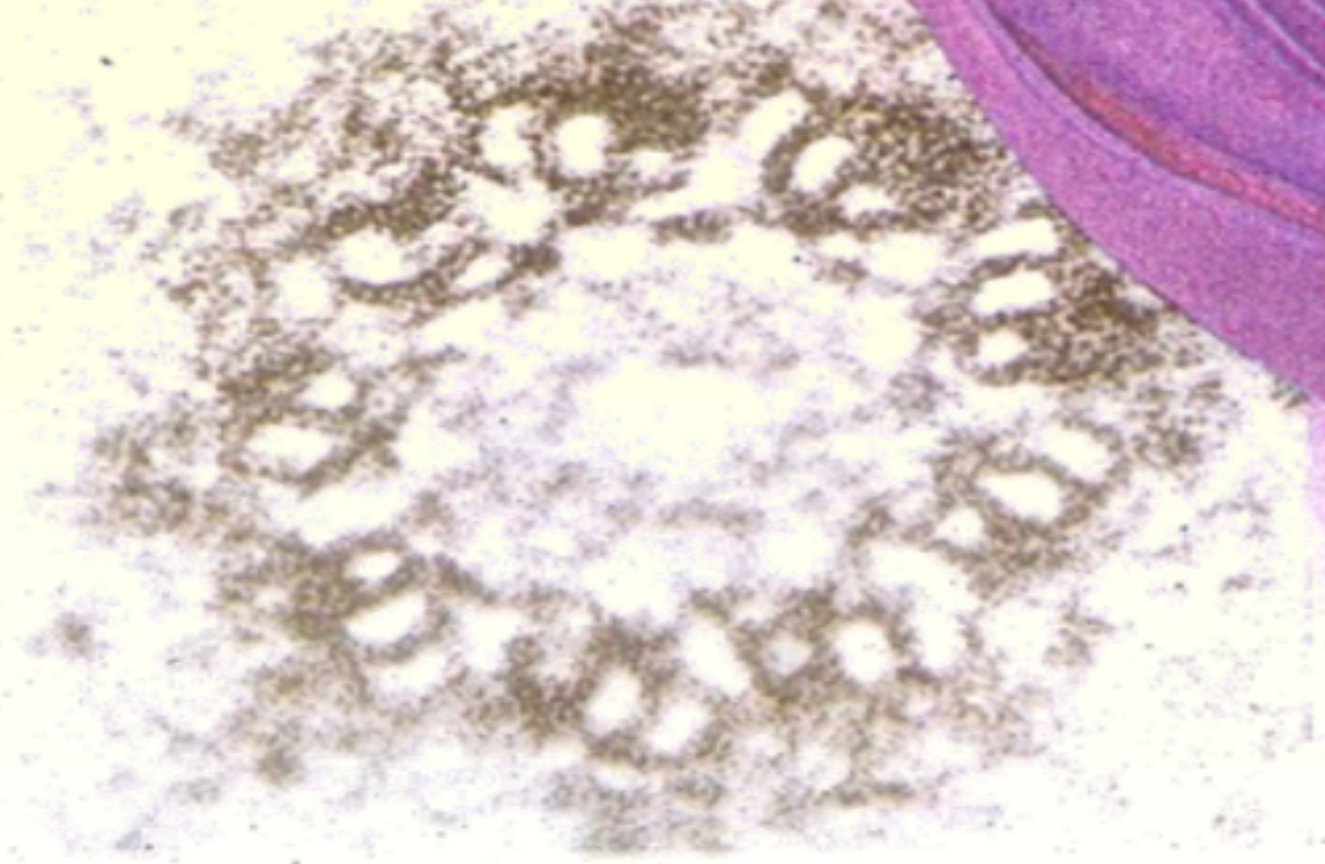
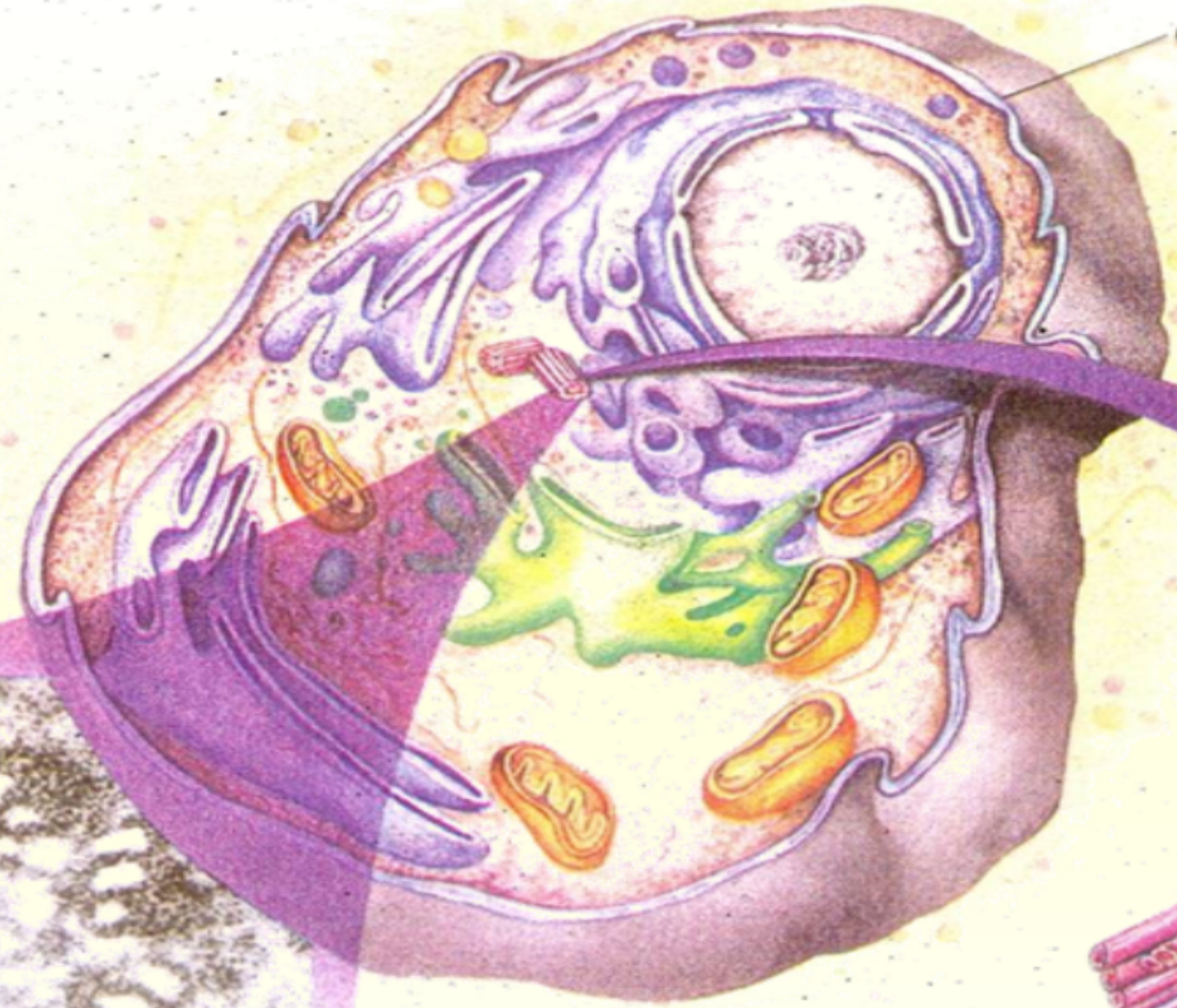
Cell membrane

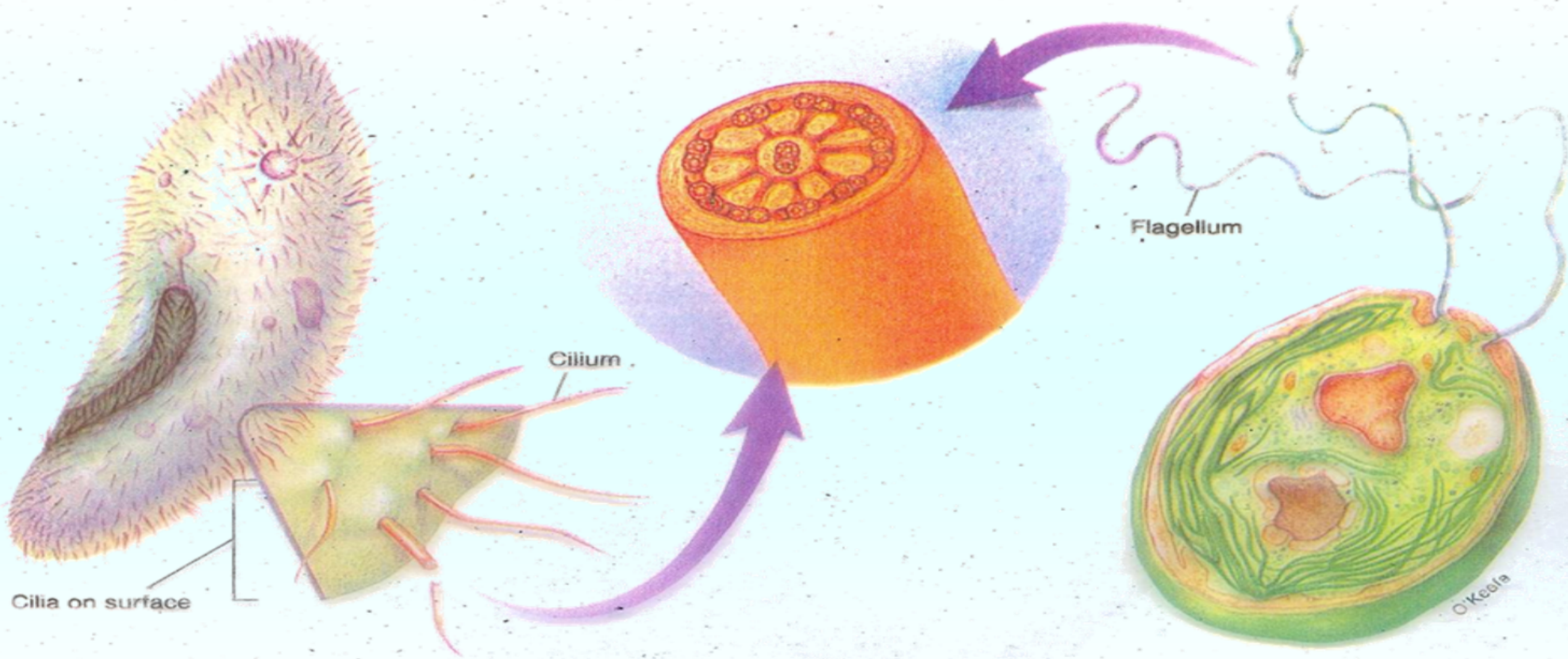
9 + 0 = 27

Centriole

O'Keefe

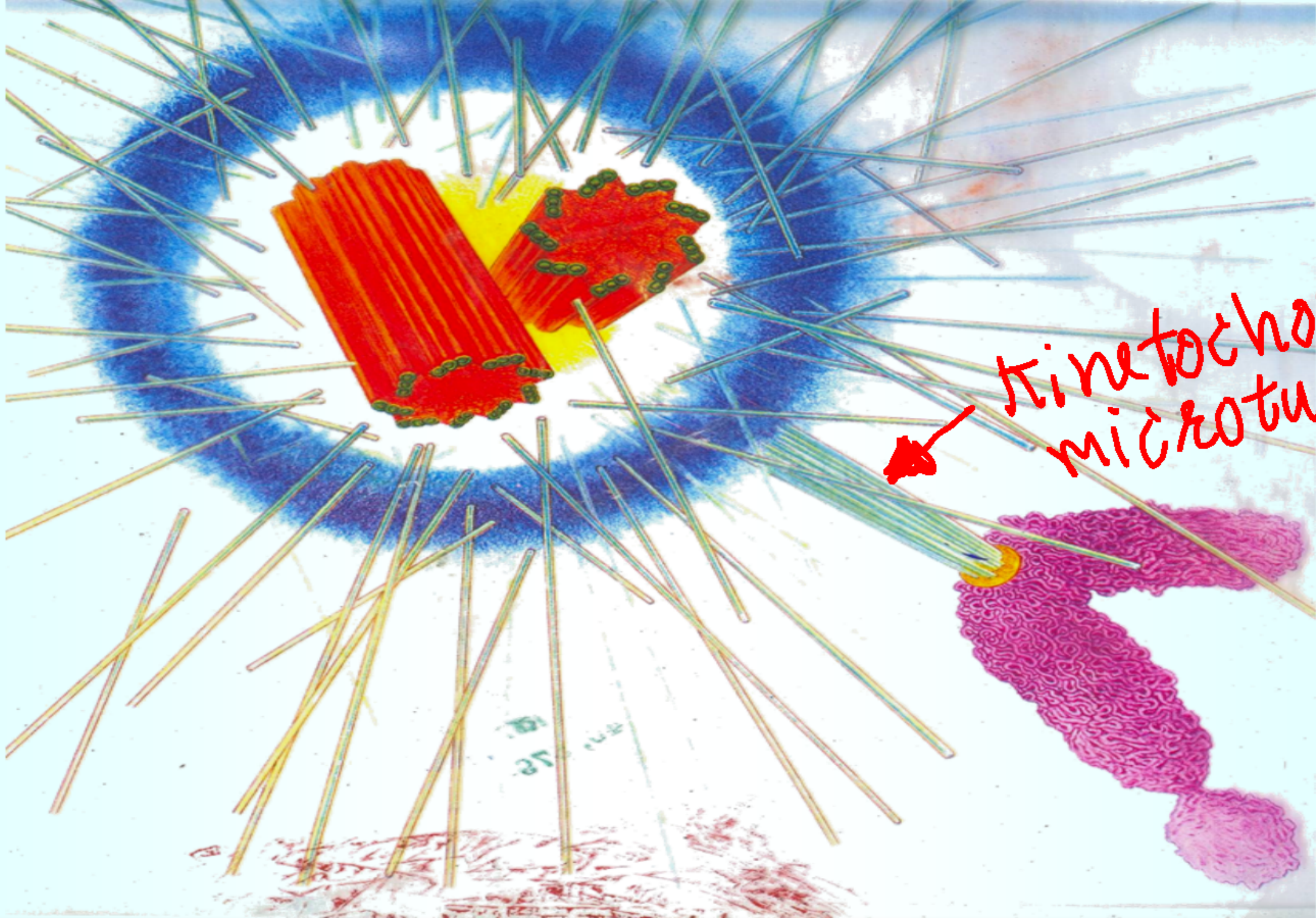

Cilia on surface

Cilium

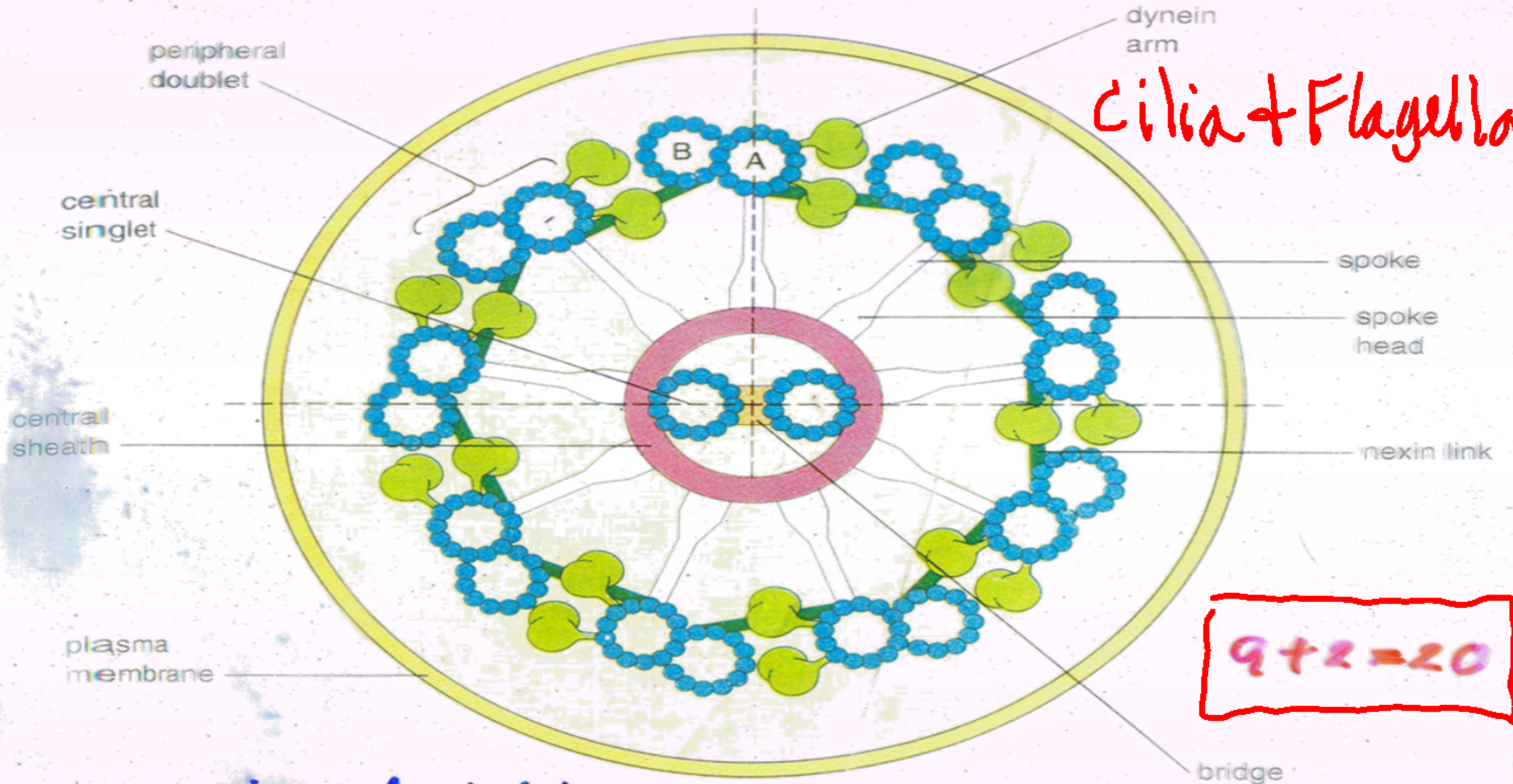
Flagellum

O'Keefe

kinetochores
microtubule

Cilia + Flagella

$$9 + 2 = 20$$

nine doublets and central pairs

ออร์แกเนลล์

หน้าที่

3. ไมโครทิวบูล $\Rightarrow \phi$ 25 nm
(microtubule)

โครงสร้าง เป็นหลอด $\Rightarrow$ 13 polypeptide chain

โปรตีนที่ประกอบด้วย

โมเลกุลโปรตีน

tubulin

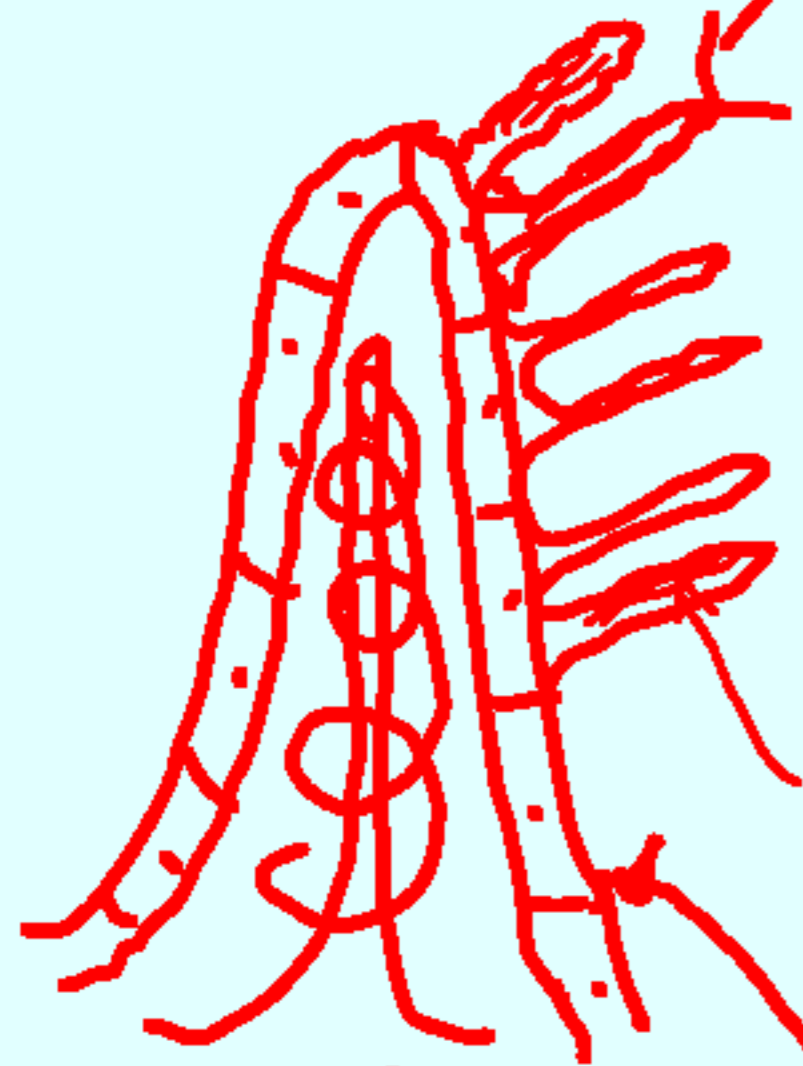
- เป็นองค์ประกอบใน เซนทริโอล ซีเลีย
แฟลกเจลลัม เบซัลบอดี และ ไมโททิก สปินดิล
- เป็นองค์ประกอบใน ไซโทพลาซึม เป็นโครงสร้าง
ค้ำจุนของเซลล์ (Cytoskeleton)
- การลำเลียงสารออกนอกเซลล์ (exocytosis)

ออร์แกนเนลล์

หน้าที่

4. ไมโครฟิลาเมนต์ (microfilament)

เช่น Actin

Microvillus

Actin

Villus

endothelium

1. เป็นโครงร่างของเซลล์ (Cytoskeleton) ร่วมกับไมโครทิวบูล

Amorboid movement
Phagocytosis

2. ก่อให้เกิดชูโดโปเดียม (Pseudopodium)

3. ทำให้เกิดการหดตัวและคลายตัวของเซลล์กล้ามเนื้อ

→ Actin sliding

4. ช่วยในการแบ่งไซโทพลาซึมของเซลล์สัตว์ เมื่อมีการแบ่งเซลล์

'leavage furrow type

5. ช่วยในการยึดหดของไมโครวิลลัส ทำให้ดูดซึมอาหารได้ดีขึ้น

ออร์แกนเนลล์

หน้าที่

5. อินเทอร์มีเดียทฟิลาเมนต์

(**intermediate filament**)

เช่น **Keratin**, **Desmin**,
vimentin

เป็นโครงร่างของเซลล์ร่วมกับ
ไมโครทิวบูลและไมโครฟิลาเมนต์

(**Cytoskeleton**) เป็น

Cytoskeleton ของเซลล์ ระยะแรก

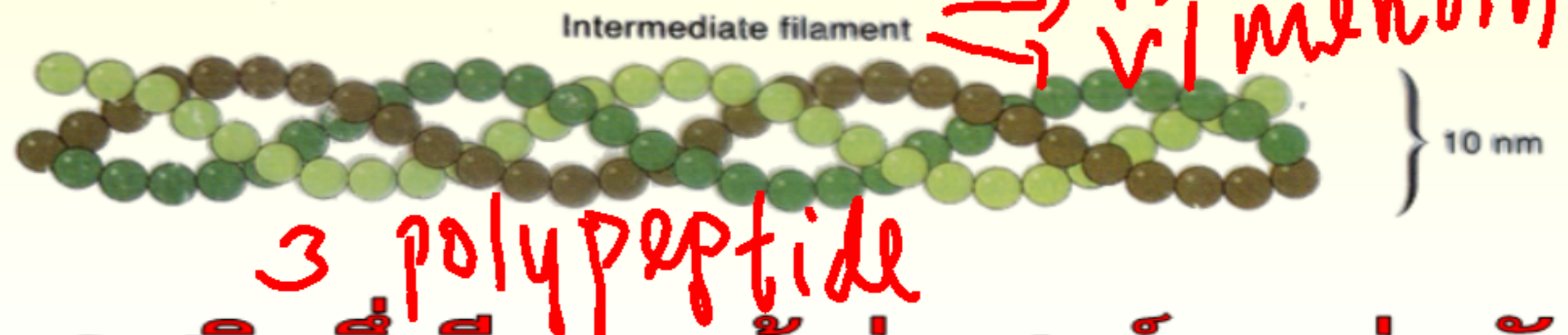
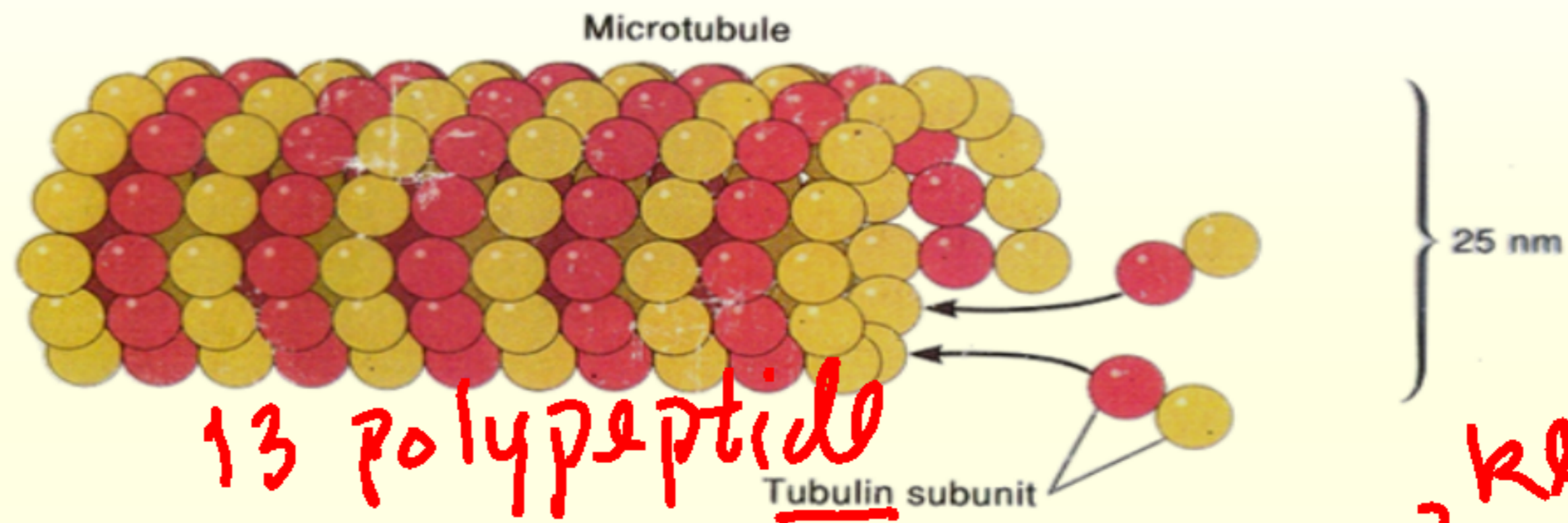
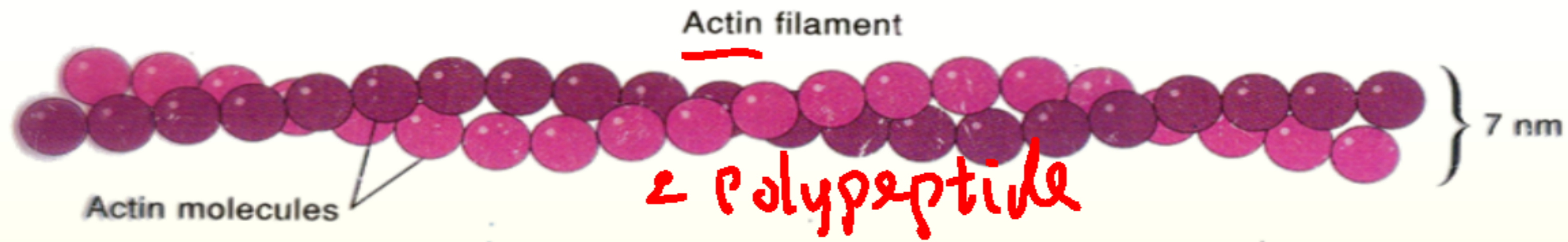
Muscle
cell

Cytoskeleton

Intermediate
filament

Microtubule
(tubulin)

Microfilament
(Actin)

โครงสร้างของ Cytoskeleton 3 ชนิด ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางต่างกัน